

Torontál

1921. 10. 9.

október 8.

1924 október 9, csütörtök

Postaripa u gotovom plačena
Postaviteljij káspénzben ázetve

Veliki Bečkerek, 53. évf., 231. szám

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délben	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek			

Dr. Korosec kihallgatáson a királynál.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 7.

A klubokban ma jóformán semmilyen élet nem volt, ami a szkupstina összeülésének közeli időpontját tekintve eléggé csodálatos.

A kihallgatások az udvarnál ma is folytak. A király dr. Korosec közoktatásügyi minisztert fogadta a déli órákban, aki részben a politikai helyzetről, részben tárcája ügyeiről informálta a királyt.

Davidovity miniszterelnök Korosec, Marinkovity és Hadzsity minisztereket fogadta, akikkel hosszabb ideig reszortügyekről tárgyalt.

Változások lesznek a bácskai jegyzői karban.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 7.

Ma délután 3 órakor Pecity építészeti miniszter kabinetjében konferenciát tartottak a vajdasági jegyzői állások betöltése ügyében.

A konferencián résztvettek Atanackovity beogradi és Risztity noviszádi főispánok, Moser és Krafft német-párti képviselők, Setyerov Szlavkó, Vuity Dimitrije, Raity Balás, Bosnyák képviselők, Ivandékity szubotica-i főispán és a különböző demokrata-pártiszervezetek vezetői.

A jegyzői kinevezések kérdésével három bizottság foglalkozott és ezek javaslatát nézte át a konferencia. A bizottságok Szubotica-n, Somborban és Noviszádon dolgoztak és száztizennégy kinevezés ügyében jutottak megállapodásra.

A magyar nemzetgyűlés ülése.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, okt. 7.

A nemzetgyűlés a szünet után ma ült össze először.

Seitovszky elnök bejelentette Mária Valéria és Kövess tábornagy halálát, majd József Ferenc főherceg házassága alkalmával a nemzetgyűlés szerencsekívánatait fejezte ki.

A házelnök ezen bejelentésére különösen a szocialistáknál tört ki nagy zaj, akik azt kiáltották az elnök felé: „Magánügy, semmi közünk hozzá!”

A nemzetgyűlés ezután a fővárosi törvényjavaslatot tárgyalta. Az egész ülés meglehetősen érdektelen és egyhanguan folyik.

Radics Szeptán mandátumának igazolását kéri.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, okt. 7.

Horderejére nézve nagy fontosságú esemény történt ma Beogradban. Dr. Nikity horvát paraszt köztársasági párti képviselő ma Beogradba érkezett és átnyújtotta Radics Szeptán képviselő megbízó levelét a Ház elnökségének igazolás végett.

A szenzációs hírre természetesen ujságírók egész hada rohanta meg dr. Nikityt, akitől közelebbi és bővebb információkat szerettek volna tudni arról, hogy Radics mikor jön Beogradba.

Erre azonban Nikity dr. nem adhatott pozitív feleletet, csak azt jelentette ki, hogy a szükséges időben

Radics okvetlenül helyén fog lenni. Annnyit azonban elárult, hogy Radics kérte képviselői vasuti jegyének is azonnali kiutalását.

A Radics-párt egyik vezető embere, amint a Torontál tegnap jelentette, Predavec dr. is Beogradban időzött ma, hogy a kormány tagjaival tanácskozzék. Predavec hírlapírók előtt kijelentette tárgyalásairól, hogy a legjobb mederben folynak.

A horvát paraszt köztársasági párt és a kormány között nincsen semmi ellentét és a horvát pártnak a kormányba való belépése feltétlenül meg lesz.

A romániai bankok tisztességes állampolitikát követelnek.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Bukarest, okt. 7.

Az Indreptarea című lap értesülése szerint a bankok a Banka Nationala, Banka de Scout, Banka Generala, a Taru romanesti, Banka Marmarosch Blank & Comp., Banka Comerciala Romana, Banka Chrisovloni, Banka Taraneaska, Creditul extem, Banka Franco Romana, Banka Agricola és Banka Viticola aláírásával memorandumot terjesztettek fel az uralkodóhoz, melyben többek között a következőket írják:

— Felsőg, a pénzüzetek kellően értékelve a gazdasági helyzet súlyosságát, kötelességüknek tartják Felsőg tudomására hozni azt a tervezetet, melynek alapján a nehézségek megoldhatók volnának, annak elérése céljából, hogy végre gazdasági és financiai életünk normális mederbe terelődjék.

— Valutánk megjavítását csak egy új kormányzasi szellem érheti el, mely tisztességes és szeplőtlen

állampolitikát fog életbeléptetni. Ennek céljából javasoljuk a következőket: Az állam haladéktalanul fizesse ki azokat a belföldi bankokat és szállító vállalatokat, akiknek tartozik, haladéktalanul módosítsák azokat a gazdasági törvényeket, melyek az ellenük életbe léptetett gazdasági bojkottot provokálták, melyek egykori nagy szövetségeseink is csatlakoztak, az árak leszorításával minél előbb szüntessük meg a készpénzhiányt. Az egyedüli eszköz, mellyel a súlyos gazdasági helyzetünkön javítani tudunk, egy nagyobb külföldi kölcsön, melyet a jelenlegi kormány nem akar megszerezni. Az állam szüntesse meg a pénznek a forgalomból való bevonását.

A továbbiakban ismerteti a bankok memorandumuma az felszigetelt-ség politikájának a tarthatatlanságát és gyökeres szellemváltozást követel a politikában.

A magyar bírák tiltakoznak a bírói függetlenség megsértése ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, okt. 7.

Az országos bírói és ügyészségi-ület gyűlést tartott, amelyen a esongrádi merénylők fölött kimondott szolnoki ítélet által keletkezett közhangulattal foglalkoztak.

A gyűlés határozatilag kimondotta, hogy tiltakozik az ellen, hogy a bírósági ítéletet bárki bírálhassa. Az ilyen bírálat támadás a bírói függetlenség ellen. Megállapították, hogy a bíróságot ért támadás ellen eddig semmi intézkedés nem történt. Az egyesület megbízta elnöki tanácsát, hogy megtegye a szükséges lépéseket hasonló esetek megakadályozására.

Katasztrófális áresés a budapesti tőzsdén.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, okt. 7.

A tegnapi katasztrófális tőzsdei esés miatt a kormány döntő beavatkozásra határozta el magát. A kormány a bankokkal együtt szándékozik interveniálni.

Korányi és Bud miniszterek sürgős konferenciára hívták egybe a bankok és tőzsde vezetőit. A konferencia abban állapodott meg, hogy a pénzüzeteti központ intervenciós vásárlásokkal szándékozik a leromlott tőzsdei árfolyamértékek egyenletes reparálását elintézni.

Az angol kormány feloszlattja a házat.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, okt. 7.

A Daily Mail szerint a kormány kérni fogja a házfeloszlást. A kormánynak, amely tegnapi határozatában a liberális javaslat ellen foglalt állást, nem marad más megoldása.

A szavazást holnap tartják meg és ha az alsóházban akár a konzervatívok, akár a liberálisok javaslatát szavazzák meg, a kormány kéri a Ház feloszlását. Az új választások november elején lennének meg.

A berettyóújfalui szerelmi dráma

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berettyóújfalui, okt. 7.

Tegnap Katona Imre, volt képviselő, biharugrai nyugalmazott jegyző agyonlőtte felesége barátját, aki a tett helyén azonnal holtan esett össze. A szerelmi dráma előzményeiről a következőket jelentik:

Varga állítólag Katona tizenöt éves fiának azzal dicsekedett, hogy viszonya van az anyjával. A fiú elmondotta apjának Varga hencsegését. Katona Imre tegnap délben azután találkozott a vendéglőben Varga Dániel beregböszörményi tanítóval, aki másoknak is hiesztelte, hogy Katona feleségével viszonya van. A főjegyző, aki ötven éves uriember, kérdőre vonta a pletyka miatt a 21 éves Vargát, aki kijelentette most a férjnek is, hogy viszonya van a feleségével. Katona erre kihuzta zsebéből a brovningját és lelőtte Vargát, aki azonnal meghalt.

Katona különben régóta elváltan él a feleségétől, aki a debreceni kórházban ápolónő. Katona az eset után azonnal jelentkezett a esendőrségen, amely a debreceni ügyészség-re kísérte.

Mikor vonulnak be az 1904-es újoncok.

Nem érkezett még semmiféle rendelkezés.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 8.

Az 1904-ben született beeskereki hadköteleseket, mint ismeretes, augusztus négy utolsó napján sorozták. Szeptemberben azok voltak felülvizsgálaton, akik a sorozások alkalmával valamilyen oknál fogva a várostól távol tartózkodtak, vagy pedig betegségük miatt akadályozva voltak az azokon való megjelenéstől. Az elmúlt hónapban egyuttal besorozták mindazon községek újoncait, amelyeket korábban, a szorosan vett szemleut alkalmával kihagytak s így a bizottság munkájával teljesen elkészült.

Az újoncokozások befejeztével aktuálissá vált a kérdés, mikor fognak bevonulni az 1904-ben született és alkalmasnak talált hadkötelesek. Hogy a nagyszámu érdekelteket megnyugtassuk és tájékoztassuk, érdeklődtünk illetékes helyen a legifjabb korosztály behívása iránt.

A kérdéseinkre kapott felvilágosítás szerint az 1904-es évfolyambeli bevonulására vonatkozólag nem érkezett még semmiféle utasítás s így behívásuk ideje egyelőre teljesen kétes. Minden valószínűség szerint az idén sem térnek el az eddigi rendszertől s az újoncokat változatlanul februártól számítják. Ez természetesen csak feltevés, mely esetleg — bár komoly kilátás nincsen rá — nem fog beteljesedni. Annyi kétségtelen, hogy az idén nem fog sor kerülni az újoncok behívására.

Hogy hol teljesítenek majd szolgálatot a beeskereki katonafuk, szintén a jövő kérdése. A sorozáson nyert beosztás figyelembevételével közvetlenül a bevonulások előtt csoportosítják az újoncokat és jelölik ki az ezredet vagy csapatot, ahol katonai idejüket kitöltik.

Kifosztottak egy cipész-műhelyt.

Negyvenkét pár cipőt vittek el a betörők.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 8.

Vakmerő betörés történt a Beeskerekkel szomszédos Szrpszkiitebej községben. Eddigéle ismeretlen tettesek behatoltak egy ottani cipésmester műhelyébe és elvitték a helyiségben talált egész cipőkészletet. Amisity Isza, szrpszkiitebeji cipésmester a kérdéses este eltávozott a lakásáról, ennek ajtáját azonban szokásához híven előbb lezárta. Amint a késő éjjeli órákban visszatért, meglepődve vette észre, hogy az ajtót távolléte alatt feltörték. Világosságot gyújtva, bement a műhelyébe, ahol nagy rendetlenséget talált. Szerszámai szerteszét hányva heverték a helyiségben, cipőkészletének pedig, amely negyvenkét pár cipőből állott, már csak hült helyét lelta.

Az érzékenyen megkárosult cipésmester bejelentette az esetet a csendőrzárór parancsnokának, mely széleskörű nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

A beográdi érsekség betöltése.

Rodics P. Rafael, bánsági apostoli adminisztrátor nyilatkozata.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 8.

A beográdi „Politika” s ennek közlése nyomán két szuboticeai magyar lap is azt a számunkra örvendetes hírt közölte, hogy Rodics P. Rafael bánsági apostoli adminisztrátort a Szent-széki Beográd székhellyel érsekké nevezte ki. A kinevezés híre ugyszólván néhány óra leforgása alatt elterjedt a városban és a lakosság széles rétegében nagy meglepedést keltett, ami kétségtelen jele az adminisztrátor népszerűségének. Rövid, alig egy éves beeskereki működése alatt közszerepet és köztisztelést vívott ki alantasaitól, hivatól és a más vallású polgárságtól egyaránt, mely egyrészt örömmel, másrészt meg a főpap távozása miatt sajnálattal vette tudomásul XI. Pius pápa állítólagos elhatározását.

Mivel a magas kitüntetés híre nem megerősített formában érkezett Beeskerekre és csak egy római lap értesüléséből ered, szükségesnek tartottuk felkeresni Rodics P. Rafael apostoli adminisztrátort, hogy megkérdezzük, mit tud érseki kinevezéséről.

Az apostoli kormányzó rendkívül szívélyesen állott munkatársunk rendelkezésére és készséggel nyilatkozott kérdéseim kapcsán. Kijelentette, hogy a kinevezésről sem az egyházi, sem a polgári hatóságoktól ezeidig értesítést nem kapott s így nem mondhat bizonyosat arról, hogy megtörtént-e a kinevezés vagy nem. Az érseki tisztség betöltéséről a beográdi „Politika”-ból értesült s ez a lap közölte elsőnek kinevezését. Utóbb, ma reggel értesült arról, hogy a két szuboticeai magyar lap is közölte a hírt.

Hogy mennyiben felelnek meg tehát a valóságnak Rodics P. Rafael érsekké való kinevezéséről közölt tudósítások, momentán nem állapíthatjuk meg. A bizonytalanság e kérdés körül bizonyára rövidesen eldől.

Az italo-jugoszláv-klub alakuló közgyűlése. Ma szerdán este hat órakor tartja a beeskereki italo-jugoszláv-klub alakuló közgyűlést a Lloyd termében. A kezdeményező ezután is feltérli az érdeklődőket, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Meghalt Bér Dezső rajzolóművész. Budapestről jelentik, hogy tragikus körülmények között halt meg Bér Dezső rajzolóművész. A Mátyás-templomban rajzolta József főherceg esküvői ünnepségét, amikor munkaközben rosszul lett és néhány perc múlva meghalt. A tragikus körülmények között elhunyt művész hosszú időn keresztül legkeresettebb rajzolója volt a magyar lapoknak. A Borsszem Jankó sok ötletes, csipős rajzának Bér volt a mestere.

Az olasz parlamentben tűz ütött ki. Rómából jelentik, hogy a parlament tetőzete rövidzárlat folytán kigyulladt és teljesen leégett. A kár jelentékeny.

Igazi amerikai stílus. Mexiko Veracruz államában Joacki városnál egy háromszáz főből álló rablóbanda vasárnap éjjel megtámadott egy vonatot. A rablóbanda hatvan utast, köztük a vonatkísérő katonákat és tizenkét asszonyt megölték. A kormány a rablók üldözésére katonaságot vezényelt ki.

Elv és üzlet. Egy londoni újságban olvassuk, hogy Duntocherben titkos szeszfőzőműhelyt fedezett fel a rendőrség egy Rooney nevű kereskedő házában. Az eset azért keltett nagy feltűnést, mert Rooney már évek óta elnöke a város antialkoholista egyesületének s a gyűléseken heves beszédeket szokott mondani az alkohol ellen, kemény szavakkal követelve az államtól az alkoholtólalmat. Mikor a rendőrségen megkérdezték tőle, hogy elve ellenére miért főz szeszt, mosolyogva felelte: Az elv is más, az üzlet is más!

A munkanélküli Hohenzollernek. Berlini tudósítónk jelenti: A kommunista-párt a porosz országgyűlés elé javaslatot terjesztett, amelyben követeli, hogy a Hohenzollern-család nemzeti vagyonát a porosz állam vegye birtokába. Követeli továbbá a párt, hogy a Hohenzollerneknek adott támogatást szüntessék be, ellenben a Poroszországban lakó munkanélküli Hohenzollerneknek folyósítsák azt a munkanélküli segélyt, amit az ipari munkásoknak adnak. A lefoglalt palotákat és vilálat, a kommunisták javaslata szerint, gyermekmenhelyekké és hadirokkant-otthonokká kellene átalakítani.

Aki halála előtt elvált a feleségétől. Különös váloperben mondott ítéletet a cincinnati bíróság. Egy halálos beteg ember indított váloperet a felesége ellen, még pedig abból az okból, hogy haláláig azzal a nővel akar együtt élni, akit szeret. Az orvosi vélemény szerint nem él már félesztendőnél tovább. Elmondotta a bíróság előtt, hogy betegségében megszerette az ápolónőjét s ez a szerelem az élete utolsó boldogsága, engedjék meg tehát neki, hogy mint erkölcsös ember feleségül vehesse szerelmesét. Felesége megszánta és beleegyezett a válásba, de megszánták a bírág is és felbontották a házasságát, hogy ne állják útját boldogságuknak, mely ugy sem fog sokáig tartani.

HIREK

— okt. 8.

Beeskerek küldöttei a vajdasági városok kongresszusán. Megirta a „Torontál”, hogy a vajdasági városok ma, október 8-án Noviszádon kongresszust tartanak, amelyen a városokat érdeklő és ujabban felszínre került ügyeket beszélnek meg. A város tanácsa a napokban úgy döntött, hogy a kongresszuson Beeskerek is képviselteti magát. Beeskerek kiküldöttei Rajitya Tima főjegyző és Krizsanov Paja főszámvévo tegnap utaztak el Noviszádra.

Beeskerek új képviselőtestülete. Tegnap délelőtt leirat érkezett a belügyminisztériumból a megyéhez, amely az új beeskereki képviselőtestület névsorát tartalmazta. Röviddel az ügyirat megérkezése után távirati rendelkezés jött, amely a képviselőtestület kinevezését hatálytalanította.

Ilyenkor

összel, barátom a nős ember ilyeneket szokott mesélni:

— Nőmmel bementem a kalapüzletbe. Nem új kalap, csak némi átalakítás. A „csak némi” viszont így történik: a madame elveszi a kalapot, műértőleg megnézi, majd röviden és sokatmondóan ezt mondja:

— Na, igen. Meglesz. Ötszáz.

— Pár pillanatnyi csend. Ezután a madám leveszi a kalapról a szalagot, megfordítja és visszateszi megint. A csokor eddig a jobboldalon volt, most a balra esik. Ez az átalakítás. Kész. Ném kifzeti az ötszázat, mire én vagyok kész. — Bejön egy másik ur, másik hölgyvel. Ugyanaz a jelenet. Átalakítás, műértői szemle. Ár: hatszáz. Leveszi a szalagot, megfordítja, visszateszi. A csokor előbb a baloldalon volt, most a jobbra esik. A jobboldal drágább.

Kerestem száz dinárt.

Még ilyeneket is szokott mondani:

Országos vásárok. Beeskereken 10, 11. és 12-én, Szepszkiitebejen, Sztaribecsején, Kulán 12-én, Szécsánjon és Turiján 19-én országos vásárt tartanak.

* Kőszvénytől megtámadott ujak ismét mozgathatók és használhatókká válnak egy bárhol keresztül vihető póstyéni házi iszapkurával. Egy kocka 60-70 dinár és minden gyógyszerárban és drogériában kapható.

* Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.

Oktober 12-én alakul meg Noviszádon a Magyar-Párt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Noviszád, okt. 7.

Hétfőn délután a száz főre kibővített előkészítő-bizottság ülést tartott, amely kétórás tanácskozás után határozatot hozott, amely szerint a noviszádi Magyar-Párt alakuló gyűlését október hó 12-én, vasárnap tartják meg. A noviszádi Magyar-Párt az előkészítő-bizottság intenciói értelmében akcióra fog lépni a környékbeli magyarlakta községek megszervezése érdekében is. A legközelebbi időn belül megalakul a Magyar-Párt Temerinben, Piroson, Beesén, Bácsfövdvön, Zsablján és Maradékon is. Nevezett községekbe a noviszádi Magyar-Párt fog megbízottakat küldeni, akik az előkészítő munkálatait fogják a fentemlített helyeken elvégezni. Még október hó folyamán az így megalakuló magyar párt szervezetek nagygyűlést fognak Noviszádon tartani.

A beeskerek—budapesti telefonvonal megnyitását kéri.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 8.

Beograd és Budapest között, mint ismeretes, a közelmúltban közvetlen telefonösszeköttetést létesítettek. A magyarországi telefonhálózatba való bekapcsolódás érdekében nemrégiben lépéseket tettek a noviszádi kereskedővilág vezetőemberei is. A mozgalomhoz most csatlakozott a beeskereki kereskedelmi és iparkamara, mert a kereskedővilág elsőrendű érdekének tartja, hogy Budapesttel és Budapeston keresztül főleg Bécesel telefonösszeköttetés legyen.

Előterjesztésében, melyet tegnap küldött el a postaügyi minisztériumnak, rámutat a telefonvonal szükségességére és kifejti, hogy a kereskedelem érdekében kívánatosnak tartja a kérelem mielőbbi teljesítését. Nézete szerint ez különben sem ütközik különösebb nehézségekbe, mert a hálózat jelenleg is megvan, mégpedig sértetlen állapotban.

Őszi és téli modellkalapok

érkeztek. Szövetkabátok, ruhák, gyapjú- és szövetkosztümök, blúzok, jumperek nagy választékban Filovasalást és alakítást jutányos árban vállal

ASZLÁNYI JULIA Veliki Beeskerek, Nemanjina u. 7. szám. Tunner-ház.

A világtörténelem legnagyobb pénzügyi tranzakciója.

A Dawes-terv szerzője és lényege. — Németország köteleles visszavásárolni a Ruhr-vidéket.

Wien, okt. 7.

Középeurópa pénzügyi talpraállása a köztudatban és a történelemben a Dawes névhez fűződik, mert ő készítette el ennek a hatalmas kibontakozásnak a pontos, zseniális tervét.

Dawes amerikai generális, pénzügyi szakember és mellékesen zeneszerző. Körülbelül két évvel ezelőtt jött Európába, mint annak a szakértői bizottságnak tagja, melyet Amerika küldött az európai jóvátételi kérdések tanulmányozására. Az előbb Párisban székelő bizottság körülbelül egy évvel ezelőtt Berlinbe tette át székhelyét, hogy a német viszonyokat a helyszínen tanulmányozza. A bizottságnak egy teljes épületet bocsátottak rendelkezésére, ahol az amerikaiak elkezdtek szervezni a társaság munkáját. A három emeleten három különféle alcsoportot helyeztek el, mindenütt egy-egy tanácskozó teremmel. A bizottság munkájába beavatottak szerint a Dawes-javaslatot voltaképpen nem is a generális készítette, hanem Owen Young, akit azóta a német újjáépítés biztosává neveztek ki.

Ez a javaslat talán a világ fennállása óta a legnagyobb pénzügyi,

kereskedelmi, gazdasági tranzakciót építi fel.

A német birodalom legalább harminchétféle éven át olyan összegeket köteles fizetni, amelyeknek végösszege körülbelül egyenlő az egész Ruhr-vidék értékével, beleértve a gyárakat, birtokokat, minden ingó és ingatlan leltári értéket. Hogy ez mit jelent, ahhoz elég elgondolni azt, hogy a Ruhr-vidék Németország, sőt Középeurópa gazdasági centruma — felbecsülhetetlen energiákkal és lehetőségekkel.

Németország fizetési kötelezettségei a következők:

A normális betétekből (adó, stb.) az átmeneti 1926-28. években 610 millió, az 1928-1961. normális években 1250 millió aranymárkát fizet Németország.

Az egyszer előforduló betétekből (kölcson) 1924-1926. években 1050 millió aranymárkát fizet.

A vasutak jövedelméből 1924-1961. években 2665 millió aranymárkát.

A szállítási adóból 1925-1961. évben 1120 millió aranymárkát.

Az ipar nyereségéből 1925-1961. években 975 millió aranymárkát fizet az ententének Németország.

Castiglioni.

Az utolsó napokban sokat emlegetett név lett Camillo Castiglioni neve. A wieni pénzfejedelem neve ezelőtt is éppen eleget szerepelt, de az utóbbi idők emlegetésébe bizonyos disszonáns hangok vegyültek. A hitelezők ezreinek nem éppen hízogó jelzői, kétségbeesett kifakadásai tették nyugtalanná a nagy Castiglioni idillikus életét. A nagy pénzkalendor eddigi élettörténete a következő:

A háboru legelején történt, valamelyik szélcsendes délután, hogy egy katonai repülőgép végig berregt a wieni belváros fölött; Florisdorf felől közelítette meg a Grabent, leereszkedett a házak tetéjéig, ijesztgette a konflislovakat és aztán háromszor egymásután megkerülte a kőművesállványokkal összepántolt Szent István-tornyot. Az autóforgalom elakadt, a tömeg összecsendült

a kocsiuton, a kávéházból még a kibicek is kiügettek az utcára megnézni a vakmerő pilótát, akkor még nagy dolog volt az ilyesmi. (D'Annunzio csak három év múlva szórta le a proklamációt repülőgépről a Mariahilfer-strassera). A pilóta neve belekerült a lapokba, megírták, hogy Camillo Castiglioniak hívják, hadipilóta, olasz származású, a trieszti főrabbi fia. Akkor harmincöt esztendő volt, családja kitagadta, civilben benzinnel ügynökölt, de ha kellett, soffőrösködött is, igazi bizonytalan egzisztencia volt. A harcra nem ment ki Camillo, hanem a Budapest melletti albertfalvai repülőgépgyárba oszttatta be magát. Az a repülőgép, amin ő repült Wienben, kifogástalan gyártmány volt; amiket ő szállított később a hadseregnek, azokra — volt annyi esze — nem ült volna rá. Ezek a gépek zuhantak le az ellenség fölött, ezeknek tört el a propellerjük hatszáz

méter magasságban, ezek gyulladtak ki a levegőben. De liferált posztót, bakkancsot, konzervet, gyufát és rothadt káposztát is. Mindent. Mint sokszoros milliósok került ki a háboruból, kezdő Stinnes és kész fezőr. Bécsbe tette át a székhelyét, ahol ekkor jött divatba az entente. Camillo fejére tett egy széleskarmájú karbonari-kalapot, makarónit rendelt ebédre a Mozart-Kellerben és centesimokkal fizetett. Joga volt hozzá, mert Triesztet közben Itáliához csatolták. Összebarátkozott a wieni olasz misszióval, jegyet tudott szerezni magának az entente-vonatokra, ide-oda utazott Wien és Milano között, összevásárolta az olasz bankoknak Ausztriát, szállítási engedélyekért megvesztegette az osztrák államhivatalok vezetőit, sibolt minden értéket külföldre, a korona romlására spekulált és rontotta a koronát. Mindent megvett, amit csak kínáltak neki, házat, telket, fogkefét, gépfegyvert, narancslekvárt — hitelbe és osztrák koronáért. És kifizette hónapok mulva, mire a korona már megfelelően leromlott közben. Nem volt hazárdör, tudta, hogy az ebul szerzett pénz ebul megy el, sietett realizálni a vagyonát, műkincsekbe fektette milliárdjait. Képeket és szobrokat vásárolt, régi és új művészek alkotásait és csempészte ki szorgalmasan Svájcba. Az a rögeszméje, hogy egyszer még koldus lesz megint, részket ettől és minden külföldi bankba eldug egy-két milliárdot, hogy legyen öreg napjaira, ha megszorul. Amellett nagy stílusban élt. Megvette Wien egyik legszebb palotáját a Schwarzenberg-téren és a háztetőn berendezte az egyetlen ausztriai magánkézben levő rádióadóállomást. Színházat alakított át magának. A napokban készült el szalonkocsija az aradi Astra vagongyárban, de az osztrák vasutasok szervezete nem engedte be a kocsit az országba, azzal az indokolással, hogy Ausztriában is van vagongyár, rendeljen ott szalonkocsit Castiglioni, ha már másképp nem tud utazni. Három nagy napilapot vásárolt Wienben és pesti újságírókat szerződötetett azok vezetésére. Elvből csak pestiekkel veszi körül magát, minden bizalmi embere pesti. Most tönkrement szegény. Alig maradt annyija, mint amennyi a forgalomban lévő osztrák bankjegyek értéke. Mit fog holnap ebédelni? (d. t.)

Sport

Kikinda: Szrbija—Kosovo 3:0
(0:0). Bajnoki. Biró Gerdec. Az első féldőben egyenrangú ellenfelek küzdelme. A második féldőben Szrbija döntő fölénybe került és biztosan győz. Két játékos kiállítva. Gerdec biráskodásával mindkét fél meg volt elégedve.

Budapesten vasárnap egy városon keresztüli stafétát rendeztek a Vörmeztől a Ludovika-kertig. A versenyen 87 csapat vett részt 2000 futóval. A győztes az MTK csapata lett, 2. MAC, 3. KAOE. A verseny után a versenyzők megkoszorúzták a névtelen hősök emlékoszlopát.

A kladóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

OSRAM NITRA

A látóképességet és sebességet fokozza a bő világitás

OSRAM NITRA

TÖZSDE

Október 7.

Beograd. (Zárlat.) London 310, Páris 365, Milánó 390, Newyork 69-90, Genf 1335, Prága 207, Budapest 00920, Wien 90985, Bukarest 37-60.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 124 és fél, Budapest 68, Newyork 523, Milánó 2281, Prága 1560, Wien 7380, Varsó 100, Bukarest 277 és fél, Szófia 382, Beograd 742, London 2330, Páris 2745.

Budapest. (Zárlat.) Beograd 1109—1115, dinár 1089—1110, Bukarest 416—419, London 345—347000, font 342—346000, Newyork 77470—77870, dollár 76970—77530, Milánó 3374—3394, Páris 4066—4096, frank 4086—4116, Prága 2303—2315, szokol 2283—2302, Wien 10930—10990.

Broj 1517/924. 2037

Objava.

Na dan 12. oktobra 1924. god. posle podne 14 časova u opštini Bikač prodavaće se na javnoj dražbi 1 komad za priplod nesposoban bi i 2 komada nerasta

Opštinsko poglavarstvo Bikač

Egy 1000 □-öles
kert 80 drb gyümölcsfával
egy évre hasznókébe vagy felesbe
kiadó 2028
Bővebbet: Branka Radicevitya
(Szent Vendel) utca 17. sz.

Polgármesteri hivatal Veliki Becskerek
22509/924. sz. XLIII

Hirdetmény.

A veliki Becskereki kerületi hadkiegészítő parancsnokság 13523/924 sz. rendelete értelmében felhivatnak mindazon személyek, akik az osztrák-magyar hadseregben szolgáltak

s még az osztrák-magyar igazgatás útján nyugdíjaztattak és ezen város területén tartózkodnak, hogy f. é. október 11-éig a városi főjegyzői hivatalban, szobaszám 1., jelentkezzenek a szükséges adatok megadása céljából.

Veliki Becskerek, 1924 okt. 3-án.

Gyurica Berberszki
polgármester

GABONASZAKMÁBAN

JÁRTAS, MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐT, KI PERFEKT NÉMET LEVELEZŐ, KERESÜNK AZONNALI BELÉPÉSRE. AJÁNLATOKAT MAGYAR ÉS NÉMET NYELVEN KÉRÜNK.

BÁLINT TESTVÉREK
GABONAKERESKEDÉS
SZTÁRIBECSEJ.

Üzletátvétel

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű vevőközönséget, miután közös megegyezés folytán Gruncsity ur a cégből kivált,

divat- és kézműáruüzletemet

ezentul saját nevem alatt fogom tovább vezetni. Raktáramat az őszi szezon közeledtével dusan felszereltem kötött- és szövött-áruval, ingek, gallérok, harisnyák és az összes rövidáru cikkekkel. Nagy választék női- és férfi trikóáruban olcsó árban, A n. é. közönséget szolid és pontos kiszolgálásról biztosítva, további szives támogatást kér, tisztelettel

Mita Bakic
divat- és kézműárukereskedő
V.-Becskerek, Vilzonov trg.

PERFEKT 2024

SZAKÁCSNŐT KERESÉK OKTÓBER 15-ÉRE

aki a finom főzés és befőzés minden ágában jártas.
Cim a „Torontál” kiadóhivatalában.
Ugyanott egy konyhaleány is felvétetik.

Bánát legjobb vidékén levő, nagy környéket bíró egyedülálló 1981

téglagyár malommal

olesón, kedvező fizetési feltételekkel eladó és azonnal átvehető.

BÜRGER SZILÁRD műszaki vállalkozó,
Veliki Becskerek, Car Dusanova u. 56.

Jó házból való
két fiu tanoncnak és egy fiatal ember gyakornoknak
irodai vagy üzleti munkára, fizetéssel felvétetik
Bukovác István divatáruházában
a főtéren 2028

Angol órákat

ad csoportosan vagy egyenként orosz admirális.

Cim: Petrogradszka (Melencei) u.
22. szám. 2031

1 vagon hizott sertés

eladó Módoson Juhásznál.

Ugyanott 2001
egy fiatal butorasztalossegéd felvétetik.

Használja ki ezt a vételalkalmat!

Mélyen leszállított áron kapható!

Férfi fekete félcipő, simi	előbb 369	most 299	dinár
Férfi barna félcipő	399	329	„
Női lakcipő spanglival	369	299	„
Női lakcipő kivágott	369	299	„
Fekete magas gyermekcipők			
25—28. számig	129	109	„
29—34. „	149	129	„
35—38. „	169	149	„

Nagy mennyiségű bársonycipő raktáron
csak 149 dinár.

Nagy választék férfi-, női-, gyermek-, mindenféle bőrcipőkben, komótcipőkben stb.

Bata

Használja ki ezt a vételalkalmat!

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Torontáli Mezőgazdasági Gépipar, Vas- és Fémöntőde R.-T. Vel. Becskerek

Vámház-állomással szemben, Mileticeva (Temesvári) utca.

Telefon
51.

Modern vas- és fémöntőde:

Készít vas- és fémöntvényt rajz vagy modell után bármely súlyig.

Nagy gépjavitó-műhely:

Mezőgazdasági és ipari gépeket szakszerűen javít, vagy átalakít. Huzatos lokomobilok magánjárókká való átalakítása. - Gyárt ipari és mezőgazdasági gépeket, szivattyukat stb. stb.

Raktáron:

Szivattyuk, kukoricamorzsolók, szij-tárcsák, darálók, csapágycsák, szalmarázó tengelyek, konsolok, transzmiszsiók, rézkenőszelencék s olajozók, Gál- és Ewart-láncok, magánjárókhoz öntvények, különféle téglagyári berendezési tárgyak.

Telefon
51.